

Saksbehandler: Hilde Austad

Vår dato:
17.10.2012
Deres dato:
23.08.2012

Vår referanse:
2012/3052
Deres referanse:

Elev- og lærlingombudet i Oslo
Lille Grensen 7

0159 OSLO

Om føring av fravær i videregående opplæring

Vi viser til e-post av 23.08.2012 hvor Utdanningsdirektoratet blir bedt om å klargjøre det nærmere innholdet i forskrift til opplæringsloven § 3-47 om føring av fravær i videregående opplæring.

I henvendelsen er det pekt på ulike fraværsgrunner som det er ønskelig at direktoratet kommenterer nærmere.

Forskrift til opplæringsloven § 3-47 lyder som følger:

§ 3-47. Føring av fravær i videregående opplæring

Alt fravær skal førast på vitnemålet og kompetansebeviset. Fravær skal førast i dagar og enkelttimar. Enkelttimar kan ikkje konverterast til dagar.

Rektor kan avgjere om fravær for den som er deltids elev, skal førast i dagar og timar eller berre i timar. For elevar som skal ha kompetansebevis, skal fravær førast på kompetansebeviset.

Eleven kan krevje at årsaka til fraværet blir ført på eit vedlegg til vitnemålet eller kompetansebeviset, dersom han eller ho legg fram dokumentasjon på årsaka til fraværet.

Dersom det er mogleg, skal eleven leggje fram dokumentasjon av fraværet frå opplæringa på førehand.

For inntil samanlagt 10 skoledagar i eit opplæringsår, kan ein elev krevje at følgjande fravær ikkje blir ført på vitnemålet eller på kompetansebeviset dersom det kan dokumenterast at fraværet skyldast:

- a) helse- og velferdsgrunnar
- b) arbeid som tillitsvald
- c) politisk arbeid
- d) hjelpearbeid
- e) lovpålagt oppmøte
- f) representasjon i arrangement på nasjonalt og internasjonalt nivå.

For at fravær som skyldast helsegrunnar etter bokstav a ikkje skal førast på vitnemålet eller på kompetansebeviset, må eleven leggje fram ei legeerklæring som dokumenterer dette. Fravær som skyldast helsegrunnar må vare meir enn tre dagar, og det er berre fravær frå og med fjerde dagen som kan strykast. Ved dokumentert risiko for fravær etter bokstav a på grunn av funksjonshemming eller kronisk sjukdom, kan fravær strykast frå og med første fraværsdag.

Organisert studiearbeid og skoleadministrative gjeremål etter avtale med faglæraren eller rektor, skal ikkje reknast som fravær.

Innanfor ramma av 10 skoledagar kan elevar som er medlemmer av andre trussamfunn enn Den norske kyrkja, krevje at inntil to dagar fravær som er knytt opp mot ei religiøs høgtid, ikkje blir ført på vitnemålet eller kompetansebeviset.

Bakgrunn for føring av fravær

Bestemmelsen viderefører i hovedsak innholdet i tidligere § 4-35, men innholdet er omstrukturert, og kravet til føring av fravær er presisert og innskjerpet på noen punkter. Bestemmelsen gjelder kun for elever. Bestemmelsen ble endret 1.8.2010. Endringene innebærer blant annet en reduksjon i antall dager som kan kreves ikke ført på vitnemålet og kompetansebeviset og skjerpede krav til dokumentasjonen av fravær som skyldes helsemessige grunner.

Postadresse:
Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO
Besøksadresser:
Schweigaards gate 15 B, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:
+47 23 30 12 00
Telefaks:
+47 23 30 12 99

E-post:
post@utdanningsdirektoratet.no
Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no
Org.nr.:
NO 970 018 131 MVA

Bankgiro:
7694 05 10879
IBAN:
NO8876940510879
BIC/SWIFT
DNBANOKK

Hovedregel om føring av fravær

Utgangspunktet er at alt fravær skal føres på vitnemålet eller kompetansebeviset og fravær skal føres i dager og enkelttimer. Enkelttimer kan ikke konverteres til dager, jf. § 3-47 første ledd.

Fravær som føres på vitnemålet og kompetansebeviset må ta utgangspunkt i hele opplæringsår og fag. Fraværet skal vurderes i forhold til fag eleven har fullført opplæringen i, og som hun/han krever ført på vitnemålet eller kompetansebeviset. Skoleeier har sålede plikt til å føre fravær også over enkelttimer. Timefravær skal altså føres time for time. Dette fremgår av § 3-47 første ledd siste punktum. En praktisering der timefravær regnes som fravær for en hel dag vil ikke være i samsvar med regelverket.

Dersom eleven legger frem dokumentasjon på årsaken til fravær, kan eleven kreve at årsaken til fraværet blir ført på et vedlegg til vitnemålet eller kompetansebeviset, jf. § 3-47 tredje ledd.

Unntak fra føring av fravær

For elever i videregående skole kan inntil 10 skoledager i et opplæringsår strykes som fravær på vitnemålet eller kompetansebeviset dersom dette skyldes helse- og velferdsgrunner, arbeid som tillitsvalg, politisk arbeid, hjelpearbeid, lovpålagt oppmøte eller representasjon i arrangement på nasjonalt eller internasjonalt nivå, jf. § 3-47 femte ledd bokstav a-f. Har eleven allerede brukt opp denne kvoten på til sammen 10 skoledager vil imidlertid også denne typen fravær bli ført som fravær på vitnemålet eller kompetansebeviset. Videre er det fastsatt særskilte krav til dokumentasjon og føring av fravær når det gjelder helsegrunner, kfr. pkt. 1 nedenfor.

Nærmere omtale av ulike former for fravær

1. Helsegrunner

For at fravær som skyldes helsegrunner ikke skal føres på vitnemålet eller kompetansebeviset, må eleven legge fram en legeerklæring. Det er her bare fravær fra og med fjerde dag som kan strykes. Ved dokumentert risiko for fravær pga. funksjonshemming eller kronisk sykdom, kan fravær strykes fra og med første dag.

Fraværsbestemmelsene omfatter, slik vi vurderer det, ikke bare kronikere som følge av fysiske plager. Psykiske plager kan også omfattes, og det har ikke vært meningen å utelukke denne gruppen. Bestemmelsen skal ikke innebære noen forskjellsbehandling av langvarige fysisk og psykisk syke. Regelverket legger nå opp til at det er den enkelte lege, som kjenner personen og sykdomstilstanden godt, som vurderer om personen har risiko for fravær på grunn av en funksjonshemming eller en kronisk sykdom. Fravær i enkelttimer skal uansett føres på vitnemålet eller kompetansebeviset – her er det ingen unntak, heller ikke for funksjonshemmede eller kronisk syke.

2. Velferdsgrunner; herunder dåp, bryllup, begravelser m.m.

For velferdsgrunner vil kravet til dokumentasjon av årsak i utgangspunktet være at dokumentasjonen er utstedt av en person med kompetanse til å vurdere fraværsårsaken. Ved slike grunner vil spørsmålet om dokumentasjon i større grad måtte bero på skjønnsmessige vurderinger.

Hvis den aktuelle situasjonen tilsier at det er vanskelig å innhente skriftlig dokumentasjon fra kompetent person, kan erklæringer fra foreldre eller myndige elever unntaksvis benyttes, eventuelt i kombinasjon med annen relevant dokumentasjon. Dåp, bryllup og begravelser kan være eksempler på velferdsgrunner avhengig av hvilken relasjon eleven har til vedkommende. Det er imidlertid vanlig at dåp og bryllup legges til helger, mens begravelser legges til virkedager.

3. Tannlege- og legebesøk m.m.

Timefravær i forbindelse med behandling hos BUP, lege, tannlege, herunder reguleringstannlege, regnes som fravær.

Dersom en elev har fravær i forbindelse med rådgivning (bl.a. sosialpedagogisk rådgivning) og tid hos PP-tjenesten skal dette ikke anses som fravær. Dette er rettigheter eller tilbud som eleven har og som er regulert i opplæringsloven.

4. Politisk arbeid og arbeid som tillitsvalgt m.m.

Fravær i forbindelse med verv som tillitsvalg, politisk arbeid, hjelpearbeid, lovpålagt oppmøte eller representasjon i arrangement på nasjonalt eller internasjonalt nivå, skal ikke føres som fravær, forutsatt at årsaken til fraværet kan dokumenteres.

Politisk streik (elever streiker) regnes som fravær.

Bortfall av undervisning pga. lærerstreik regnes ikke som fravær.

Fravær etter § 3-47 bokstav b til f, som skal unntas fra føring på vitnemålet eller kompetansebeviset, kan for eksempel dokumenteres ved erklæringer/bekreftelser fra hjelpeorganisasjoner og politiske organisasjoner.

Fylkeskommunen kan utarbeide veiledende retningslinjer for hva slags dokumentasjon eleven må fremlegge for at fravær etter § 3-47 bokstav b til f (og velferdsgrunner) skal kunne kreves ikke ført på vitnemålet eller kompetansebeviset.

5. Organisert studiearbeid

Selvstendig studiearbeid og skoleadministrativt arbeid, f.eks. elevrådsarbeid, allmøte for elevene (avholdt etter opplæringsloven § 11-6), regnes ikke som fravær, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 3-47 syvende ledd og 1-4a. Det er en forutsetning at slikt arbeid skal være godkjent av skolen/faglærer. Dersom arbeidet ikke er avtalt med skolen/faglærer, vil også dette være å regne som fravær.

6. Bortvisning

Bortvisning fra undervisningen regnes som fravær.

7. Kjøretimer

Kjøretimer regnes som fravær.

8. Trossamfunn

Medlem av en annen kirke enn den norske, kan kreve at inntil to dager fravær som er knyttet opp mot en religiøs høytid, ikke føres på vitnemålet eller kompetansebeviset. Eleven må da dokumentere dette. Det understrekes at disse to dagene vil være medregnet i de til sammen 10 dagene som det maksimalt kan kreves at ikke føres, jf. § 3-47 femte ledd.

Det er fastsatt særskilte regler for deltidselever, jf. § 3-47 andre ledd.

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Hilde Austad
seniorrådgiver

Kopi: Oslo kommune v/Utdanningsetaten
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Postboks 6127 Etterstad 0602 OSLO
Postboks 8111 Dep. 0032 OSLO